

APSTPRINĀTS
Latvijas Centrālā depozitārija
2004. gada 18. augustā
valdes sēdē

Latvijas Centrālā depozitārija norēķinu sistēmas DENOS

APRAKSTS

Latvijas Centrālā depozitārija (turpmāk tekstā – LCD) norēķinu sistēmas DENOS apraksts (turpmāk – Apraksts) ir sagatavots, ievērojot likuma “Par norēķinu galīgumu maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmās” 17.pantu. Norēķinu sistēmas DENOS darbību regulē LCD noteikumi, kuri ir izstrādāti saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likumu un saskaņoti ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju.

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Šajā Aprakstā lietotie termini atbilst Finanšu instrumentu tirgus likumā un LCD noteikumos lietotajiem terminiem.

1.2. Aprakstā tiek sniegta informācija par kārtību, kādā tiek nodrošināts norēķinu galīgums norēķinu sistēmā DENOS (turpmāk tekstā – DENOS) ievadītiem finanšu instrumentu un ar tiem saistītajiem naudas norēķinu uzdevumiem.

1.3. DENOS uzturētājs ir LCD.

1.4. DENOS ir izveidota un darbojas saskaņā ar LCD apstiprinātajiem noteikumiem un Latvijas tiesību aktiem ciktāl tajos noteiktās prasības attiecas uz DENOS.

1.5. Visus LCD noteikumus, saskaņā ar kuriem DENOS darbojas, apstiprina LCD padome. Noteikumus un to grozījumus LCD iesniedz Finanšu un kapitāla tirgus komisijai (turpmāk tekstā – Komisija) atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 94.panta trešās un ceturtais daļas prasībām.

2. DENOS dalībnieki

2.1. DENOS ir tiesīgi izmantot tikai tās dalībnieki.

2.2. DENOS ir šādi dalībnieku veidi:

2.2.1. LCD dalībnieks;

- 2.2.2. LCD dalībnieks emitenta statusā;
- 2.2.3. LCD dalībnieks speciālajā statusā.

2.3. Kārtību, kādā var kļūt par LCD dalībnieku, kā arī kārtību, kādā var tikt apturēts vai anulēts LCD dalībnieka statuss nosaka LCD noteikumi nr.1 "Par LCD dalībniekiem".

2.4. LCD dalībnieka emitenta statusā uzņemšanas un izslēgšanas kārtību nosaka LCD noteikumi nr.2 "Par finanšu instrumentu emisiju iegrāmatošanu".

2.5. LCD dalībnieka speciālajā statusā uzņemšanas un izslēgšanas kārtību nosaka LCD noteikumi nr.1 "Par LCD dalībniekiem" ciktāl tas ir iespējams. Nepieciešamības gadījumā LCD valdei, saskaņojot ar LCD padomi un Komisiju, ir tiesības noteikt papildus prasības LCD dalībnieka speciālajā statusā uzņemšanai un izslēgšanai no LCD.

3. Norēķinu veidi DENOS

3.1. DENOS ietvaros norēķinus var veikt tikai tās dalībnieki.

3.2. DENOS nodrošina šādus norēķinu veidus:

3.2.1. vienkāršos (beznaudas) pārvedumus;

3.2.2. DVP norēķinus pēc neto pozīcijām, kurus LCD nodrošina regulētajā tirgū noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos;

3.2.3. DVP norēķinus par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina regulētajā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos;

3.2.4. DVP norēķinus par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina ārpus regulētā tirgus noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos;

3.2.5. DVP norēķinus pēc neto pozīcijām, kurus LCD nodrošina regulētajā tirgū noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic ārvalstu valūtā;

3.2.6. DVP norēķinus par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina regulētajā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic ārvalstu valūtā;

3.2.7. DVP norēķinus par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina ārpus regulētā tirgus noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic ārvalstu valūtā.

3.3. Vienkāršo (beznaudas) pārvedumu izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr.4 "Par finanšu instrumentu pārvedumiem".

3.4. DVP norēķinu pēc neto pozīcijām, kurus LCD nodrošina regulētajā tirgū noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos, izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr. 6 "Par norēķiniem par Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem".

3.5. DVP norēķinu par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina regulētajā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos

iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos, izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr. 6 "Par norēķiniem par Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem".

3.6. DVP norēķinu par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina ārpus regulētā tirgus noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos, izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr. 5 "Par finanšu instrumentu DVP norēķiniem".

3.7. DVP norēķinu pēc neto pozīcijām, kurus LCD nodrošina regulētajā tirgū noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic ārvalstu valūtā, izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr.15 "Par DVP norēķiniem ārvalstu valūtā".

3.8. DVP norēķinu par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina regulētajā tirgū noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic ārvalstu valūtā, izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr.15 "Par DVP norēķiniem ārvalstu valūtā".

3.9. DVP norēķinu par katru darījumu atsevišķi, kurus LCD nodrošina ārpus regulētā tirgus noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic ārvalstu valūtā, izpildes kārtību nosaka LCD noteikumi nr.15 "Par DVP norēķiniem ārvalstu valūtā".

3.10. DENOS dalībniekiem noteikumi, kas regulē DENOS darbību ir saistoši arī pēc norēķinu pabeigšanas. DENOS dalībniekiem DENOS darbību regulējošie noteikumi ir saistoši visu laiku, kamēr vien dalībniekam ir LCD dalībnieka statuss. Ja LCD dalībnieka statuss tiek anulēts vai atsaukts, dalībniekam DENOS darbību regulējošie noteikumi ir saistoši līdz brīdim, kamēr ir izpildītas visas saistības pret LCD un citiem DENOS dalībniekiem.

4. LCD pienākumi un tiesības DENOS uzturēšanai

4.1. LCD ir pienākums nodrošināt DENOS darbību atbilstoši LCD noteikumiem.

4.2. LCD ir tiesības uzraudzīt DENOS dalībniekus, lai nodrošinātu DENOS darbības atbilstību LCD noteikumiem.

5. Norēķinu izpilde DENOS

5.1. Pārveduma rīkojums tiek uzskatīts par ievadītu DENOS brīdī, kad LCD dalībnieks atbilstoši LCD noteikumiem ir nosūtījis LCD norēķinu uzdevumu.

5.2. Pārveduma rīkojums, kas ievadīts DENOS, vairs nav vienpusēji atsaucams brīdī, kad LCD dalībnieks atbilstoši LCD noteikumiem ir nosūtījis LCD norēķinu uzdevumu.

5.3. DENOS neparedz nodrošinājuma sniegšanu norēķinu izpildei, izņemot DVP norēķinu izpildi pēc neto pozīcijām, kurus LCD nodrošina regulētajā tirgū noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos. Šim norēķinu veidam Rīgas Fondu birža atbilstoši noteikumiem, kuri ir izdoti saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 28.pantu, ir izveidojusi un pārvalda Garantiju fondu.

6. DENOS darbība kļūdu situācijās un ārkārtas gadījumos

6.1. Kļūmju situācijās, kā arī gadījumos, kad tiek konstatēts, ka DENOS dalībnieks nav spējīgs izpildīt savas norēķinu saistības, norēķinus iespējams atlikt vai atcelt.

6.2. Ja LCD vēl nav uzsācis DVP norēķinu uzdevuma izpildi regulētajā tirgū noslēgtam vai reģistrētam darījumam ar LCD iegrāmatotajiem un regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, to var atcelt pēc regulētā tirgus organizētāja iniciatīvas, tai nosūtot LCD DVP norēķinu uzdevuma atcelšanas paziņojumu atbilstoši attiecīgiem LCD noteikumiem.

6.3. Ja LCD vēl nav uzsācis DVP norēķinu uzdevuma izpildi ārpus regulētā tirgus noslēgta darījumam, to var atcelt pēc pircēja vai pārdevēja iniciatīvas, attiecīgajam LCD dalībniekam nosūtot LCD DVP norēķinu uzdevuma atcelšanas paziņojumu atbilstoši attiecīgiem LCD noteikumiem.

6.4. Ja pēc norēķinu uzsākšanas, tiek konstatēts, ka DENOS dalībnieks nav spējīgs izpildīt savas norēķinu saistības, norēķinu izpilde tiek atlikta līdz brīdim, kamēr DENOS dalībnieks būs spējīgs izpildīt savas norēķinu saistības.

6.5. Ja tiek konstatēts, ka DENOS dalībnieks nebūs spējīgs izpildīt savas norēķinu saistības ilgstoši, norēķini var tikt atcelti Apraksta 6.2. un 6.3. punktos noteiktajā kārtībā.